

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 19.7.2000
KOM(2000) 463 endelig

Meddelelse til Rådet

om Rumæniens økonomiske strategi på mellemlang sigt Indledning

Meddelelse til Rådet

om Rumæniens økonomiske strategi på mellemlang sigt Indledning

1. INDLEDNING

Den 13. oktober 1999 anbefalede Kommissionen i sit sammenfattende dokument om de fremskridt, som ansøgerlandene havde gjort hen imod tiltrædelse, at tiltrædelsesforhandlingerne med Rumænien kunne indledes, når visse betingelser var opfyldt. Ud over spørgsmålet om børnehjemmene foreslog Kommissionen, at indledningen af forhandlingerne med Rumænien "... gøres betinget af, at der foretages en yderligere vurdering af den økonomiske situation, før forhandlingerne formelt indledes, idet det forventes, at der er truffet egnede foranstaltninger til at rette op på den makroøkonomiske situation".

I december 1999 besluttede Det Europæiske Råd på topmødet i Helsingfors at opfordre Rumænien til at indlede tiltrædelsesforhandlinger. Det hedder i formandskabets konklusioner: "Det fremgår, at nogle kandidatlande ikke vil kunne opfylde Københavnskriterierne på mellemlang sigt. Det er Kommissionens hensigt at aflægge rapport til Rådet i begyndelsen af 2000 om de fremskridt, som visse kandidatlande har gjort med hensyn til at opfylde de økonomiske kriterier, der blev fastlagt i København".

I efterfølgende kontakter med den rumænske regering forklarede Kommissionen, at en positiv vurdering af Rumæniens evne til at træffe stærke foranstaltninger til imødegåelse af de makroøkonomiske problemer ville være afhængig af fremskridt på to områder: a) en fortsat succesfuld implementering af de bestående kortfristede tilpasningsprogrammer, der er aftalt med Den Internationale Valutafond og Verdensbanken samt med EU, og b) etablering af en mellemfristet økonomisk strategi, der udformes med sigte på EU-medlemskab og godkendes af de rumænske myndigheder i snævert samarbejde med Europa-Kommissionen og de internationale finansielle institutioner.

I forbindelse med EU-tiltrædelsesprocessen er formålet med den økonomiske strategi på mellemlang sigt, at den skal forpligte myndighederne til at gennemføre de reformer, der er nødvendige for at etablere et sundt mikroøkonomisk og makroøkonomisk fundament for at opnå en holdbar vækst og for at kunne opfylde de økonomiske Københavnskriterier på mellemlang sigt.

Den økonomiske strategi på mellemlang sigt blev vedtaget af regeringen den 16. marts 2000. Strategien blev godkendt af alle politiske partier, regeringen og Rumæniens præsident. Strategien blev understøttet af en mere detaljeret handlingsplan, som regeringen vedtog i udgangen af maj 2000.

Under de rumænske myndigheders udarbejdelse af den økonomiske strategi på mellemlang sigt og handlingsplanen gav Kommissionens tjenestegrene i snævert samarbejde med Den Internationale Valutafond og Verdensbanken teknisk

rådgivning, specielt i form af fælles bemærkninger til de successive udkast til strategien og handlingsplanen.

På Rådets (almindelige anliggender) møde den 20. marts 2000 gav Kommissionen en situationsbeskrivelse og meddelte Rådet, at den ville foretage en vurdering af den økonomiske strategi på mellemlang sigt, når gennemførelsesarrangementerne (dvs. handlingsplanen) var færdiggjort. Denne meddelelse opfylder dette løfte. Det beskriver kort den udvikling, der førte til etableringen af den økonomiske strategi på mellemlang sigt og handlingsplanen, og giver en vurdering af begge dokumenter samt fremhæver nøglespørgsmålene i fremtiden, specielt hvordan gennemførelsen af den økonomiske strategi på mellemlang sigt og handlingsplanen kan overvåges.

2. DEN ØKONOMISKE STRATEGI PÅ MELLEMLANG SIGT OG HANDLINGSPLANEN. BESKRIVELSE OG VURDERING

Den økonomiske strategi på mellemlang sigt og handlingsplanen er komplementære dokumenter, som begge blev vedtaget af regeringen. Dokumentet med den økonomiske strategi på mellemlang sigt opstiller de meget brede strategiske retningslinjer; det blev udarbejdet i samarbejde med repræsentanter for de politiske partier, fagforeninger, arbejdsgiversammenslutninger og andre repræsentanter for civilsamfundet (herunder kirker og erhvervsammenslutninger). Da regeringen den 16. marts traf afgørelse om den økonomiske strategi på mellemlang sigt, vedtog Rumæniens præsident, premierministeren og lederne af de 16 vigtigste politiske partier en politisk erklæring, hvor de bekræftede, at de går ind for medlemskab af Den Europæiske Union og forpligter sig til at støtte gennemførelsen af principperne i den økonomiske strategi på mellemlang sigt som et væsentligt element i landets bestræbelser på at blive medlem af EU.

Dokumentet indeholder en god analyse af den nuværende økonomiske situation og udpeger de vigtigste strukturelle, institutionelle og makroøkonomiske svagheder. Det overordnede formål med strategien er at sikre, at den rumænske økonomi er klar til medlemskab inden 2007. Fire delmål identificeres: 1) afklaring af ejerrettigheder; 2) indførelse af manglende økonomiske reguleringer for at udfylde eksisterende retlige huller og uoverensstemmelser; 3) forbedring af den finansielle disciplin og 4) reduktion af den uformelle sektor.

Dokumentet indeholder imidlertid ikke en policy matrix eller en implementeringstidsplan. Da dokumentet er udarbejdet under en konsensusvinkel, er der ikke anført detaljerede økonomisk-politiske foranstaltninger, og nogle vigtige politikområder omhandles slet ikke. Eksempler på nogle af de områder, hvor det ville have været hensigtsmæssigt med en mere detaljeret behandling, er konkurrence, privatisering, strukturlpasning og fremskyndelse af privatisering af store virksomheder.

Under disse omstændigheder repræsenterede vedtagelsen af handlingsplanen i slutningen af maj 2000 sammen med et makroøkonomisk scenario i sammenhæng med den økonomiske strategi en betydelig forbedring og en prisværdig indsats fra regeringens side for at fremlægge en detaljeret og sammenhængende gennemførelsesplan for den økonomiske strategi på mellemlang sigt.

Handlingsplanen tager sigte på de vanskelige og presserende problemer i forbindelse med at gennemføre en økonomisk reform på en konstruktiv og realistisk måde. Den redegør for specifikke økonomiske reformer og opstiller en tidsplan for deres gennemførelse. Den er desuden i overensstemmelse med den rumænske regerings internationale forpligtelser på det økonomiske område, specielt IMF's beredskabsarrangement og Verdensbankens strukturtilpasningslån.

Hovedmålsætningen i handlingsplanen er at opnå en varig makroøkonomisk stabilitet inden for 2-3 år gennem en kombination af en stram makroøkonomisk politik og strukturreformer i virksomhedssektoren og den finansielle sektor. I overensstemmelse med den makroøkonomiske ramme skulle den reale BNP-vækst ligge på 6% i 2004. Denne vækst skulle ledsages af en formindskelse af inflationen til 9% i december 2004, en stabilisering af budgetunderskuddet på 3% af BNP over hele perioden 2000-2004 og en reduktion af arbejdsløsheden til omkring 9% af arbejdsstyrken inden 2004. For at realisere landets økonomiske potentiale, for at forberede landet til EU-medlemskab og for at modtage de udfordringer, som landet står overfor på mellemlang og lang sigt, beskriver handlingsplanen derudover en række vigtige reformer inden for sundhedsvæsenet, pensionssystemer, uddannelse, udvikling af infrastrukturer osv.

De makroøkonomiske foranstaltninger er generelt hensigtsmæssige. Med hensyn til finanspolitikken er hovedmålene i handlingsplanen at opnå en bedre kontrol med de offentlige udgifter, at sikre en holdbar budgetpolitisk udvikling og at reducere betalingsrestancerne i økonomien.

På det pengepolitiske og valutariske område understreger handlingsplanen nødvendigheden af at føre en stram pengepolitik på kort sigt for at tackle inflationen, skabe et stabilitetsorienteret monetært miljø og forberede mulighederne for at gøre fremskridt med hensyn til nominel og real konvergens.

De reformforanstaltninger, der er skitseret for budgetpolitikken, den finansielle sektor, privatiseringen, omstruktureringen af offentlige værker og handelspolitikken, er særdeles vigtige og hensigtsmæssige. En beslutsom og rigtig gennemførelse af disse reformtiltag vil spille en central rolle for at styrke de mikroøkonomiske forudsætninger for en sund og stabil vækst.

Kommissionen vurderer, at de fleste af foranstaltningerne i handlingsplanen er hensigtsmæssige. Kommissionen har visse tekniske forbehold over for deres overensstemmelse med den makroøkonomiske ramme. Men når først de er gennemført, vil foranstaltningerne tjene til at skabe øget retssikkerhed, give Rumænien øget troværdighed på de finansielle markeder, både internt og eksternt, og bidrage til at forbedre landets samlede økonomiske situation og øge befolkningens velfærd. Sådanne ændringer vil støtte Rumæniens bestræbelser på at blive medlem af Den Europæiske Union. Kommissionen erkender, at det vil blive en vanskelig proces at gennemføre mange af disse reformer, og vil sikre, at dens førtiltrædelsesbistand vil blive rettet mod disse problemer.

3. OPFØLGNING

Den økonomiske strategi på mellemlang sigt og handlingsplanen, der er vedtaget af den rumænske regering, repræsenterer vigtige og velkomne skridt i retning af at udvikle og implementere mere sammenhængende økonomisk-politiske tiltag, som kan støtte og give yderligere troværdighed til førtiltrædelsesbestræbelserne.

Udviklingen i de sidste ti år har imidlertid vist, at det har været yderst vanskeligt at foretage en vedvarende og sammenhængende gennemførelse af økonomiske programmer i Rumænien. Manglen på en klar strategi på mellemlang sigt i de seneste år har faktisk været en hovedårsag til, at de internationale finansielle institutioners successive tilpasningsprogrammer har været en fiasko. De seneste vanskeligheder i den finansielle sektor viser desuden klart, at der er behov for fuldt og helt at gennemføre de reformer, der er skitseret i den økonomiske strategi på mellemlang sigt.

De økonomiske problemer i Rumænien er meget betydelige. Kommissionen mener, at en konsekvent gennemførelse af den økonomiske strategi på mellemlang sigt og af handlingsplanen ikke blot vil give Rumænien mulighed for at forbedre den rumænske befolknings levestandard, men også at forbedre landets chancer for at opfylde de økonomiske Københavnskriterier for at blive medlem af Den Europæiske Union. I denne forstand kan gennemførelsen af de reformer, der er skitseret i den økonomiske strategi på mellemlang sigt og i handlingsplanen, ses som et fundamentalt element i myndighedernes førtiltrædelsesstrategi. En fuldstændig gennemførelse af disse reformer vil indebære yderligere fordele derved, at Rumænien vil forbedre sine muligheder for at tiltrække hårdt tiltrængte udenlandske direkte investeringer og kapital fra den internationale finansverden. Hvis gennemførelsen af disse reformer falder til jorden, vil det på den anden side få ugunstige konsekvenser for førtiltrædelsesprocessen og Rumæniens evne til at opfylde forpligtelserne i forbindelse med tiltrædelsesforhandlingerne.

Kommissionen lægger derfor særlig vægt på at overvåge gennemførelsen af den økonomiske strategi på mellemlang sigt i snævert samarbejde med de internationale finansielle institutioner og medlemsstaterne. Kommissionen agter derfor at tage hensyn til gennemførelsen af den økonomiske strategi på mellemlang sigt og handlingsplanen i de regelmæssige rapporter om Rumæniens fremskridt hen imod medlemskab og i de regelmæssige møder mellem institutionerne inden for rammerne af Europaaftalen, ligesom den vil foretage en vurdering af udbetalingen af anden rate af EF's makrofinansielle bistandslån på 200 mio. EUR, som Rådet bevilgede i november 1999.

Kommissionen agter desuden at:

- oprette et uafhængigt overvågningsorgan, der skal rapportere til den rumænske regering
- iværksætte en international undersøgelsesproces, som repræsentanter for Den Internationale Valutafond og Verdensbanken vil blive opfordret til at yde bidrag til sammen med Kommissionens repræsentanter

- organisere regelmæssige høringer mellem den internationale overvågningsgruppe og de rumænske myndigheder med henblik på at følge implementeringen af den økonomiske strategi på mellemlang sigt og handlingsplanen.